

26.01.2011

Uppgivande av namn på person som betalar reklam (valfinansieringslagen 4 § 5 mom. och partilagen 8b § 5 mom.)

Såväl partilagen som lagen om kandidaters valfinansiering innehåller en bestämmelse enligt vilken det av sådan avgiftsbelagd reklam som ingår i valkampanjen eller är avsedd att stödja den ska framgå vem som betalar reklamen. Enligt partilagen sköter partiet och partiföreningen detta, medan det enligt lagen om kandidaters valfinansiering är kandidaten, kandidatens stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten som ansvarar för att uppge namnet på betalaren. Enligt partilagen får namnet på en enskild person inte uppges utan dennes uttryckliga samtycke, om värdet av det bidrag som personen gett är mindre än 1 500 euro. Likaså får enligt lagen om kandidaters valfinansiering inte namnet på en enskild person uppges utan dennes uttryckliga samtycke, om värdet av det bidrag som personen gett är mindre än 800 euro vid kommunalval eller mindre än 1 500 euro vid riksdagsval, Europaparlamentsval eller presidentval.

Dessa begränsningar avser att skydda deras integritet som gjort relativt små donationer. Därför anser grundlagsutskottet att en sådan enskild persons identitet inte heller får röjas utifrån bestämmelsen om valreklam (PeVM 3/2010 vp).

Enligt partilagen ska partiet och partiföreningen se till att det av sådan avgiftsbelagd reklam som ingår i valkampanjen eller är avsedd att stödja den framgår vem som betalar reklamen. Om ett parti själv betalar reklamen, anser grundlagsutskottet att det räcker med att partiets namn är tydligt utsatt i reklamen.

Vad gäller valfinansieringslagen anser grundlagsutskottet att det för en enskild kandidats valreklam räcker att kandidatens namn tydligt framgår av reklamen, om han eller hon själv betalar för den.

Det hör inte till statens revisionsverks i lag föreskrivna uppgifter att övervaka att det av reklam som ingår i en valkampanj framgår vem som betalar reklamen. Det hör inte heller till revisionsverkets lagstadgade uppgifter att lämna närmare anvisningar för hur skyldigheten att uppge vem som betalar för reklam ska uppfyllas och hur aktsamhetskravet för partiet och partiföreningen som uppfyllandet rör samt kandidaten och dennes stödgrupp ska uppfyllas. Av detta skäl gör inte och kan inte revisionsverket göra några närmare tolkningar av hur skyldigheten att uppge namn på person som betalar för reklam ska uppfyllas i praktiken.

På allmän nivå kan det dock konstateras att lagrummet tolkas utifrån lagstiftningens allmänna tolkningsprinciper enligt de allmänna målen i val- och partifinansieringslagstiftningen. Skyldigheten att uppge namn på person som betalar för reklam rör reklam som ingår i en valkampanj. Målet med lagstiftningen är att öka öppenheten och tillförsäkra att väljare och allmänheten kan bedöma kandidaternas bindningar. Partierna och partiföreningarna samt kandidaterna och deras stödgrupper ska därmed för egen del se till att lagen tillämpas så att öppenheten och möjligheten att bedöma kandidaternas bindningar uppfylls i bästa möjliga mån och på ett sätt som passar den politiska verksamheten. Val- och partifinansieringslagen överlämnar det i detta avseende till partierna samt kandidaterna och deras stödgrupper att besluta om närmare detaljer i politisk praxis.

Det bör observeras att kandidaten i sin anmälan om valfinansiering ska uppge värdet på en valkampanjutgift som betalats för dennes räkning som av denne mottaget bidrag, om syftet med reklamen endast är att stödja kandidatens valkampanj.

Likaså ska ett parti och en förening fastställd i understödsbeslutet på motsvarande sätt uppge en kampanjutgift som betalats för deras räkning som bidrag i samband med anmälan om valkampanjens kostnader och finansiering. Namnet på personen som lämnat bidraget ska specificeras om det mottagna bidraget är minst 1 500 euro.

STATENS REVISIONSVERK

► Postadress: PB 1119, FIN-00101 HELSINGFORS, FINLAND ► Adress: Anttigatan 1, 00100 HELSINGFORS

► Telefon: +358 9 4321 ► Telefax: +358 9 432 5820